

Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33490>

Özet

Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği, üniversite düzeyindeki öğrencilerin astronomi bilimine ve konularına yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla uyarlanmış 18 maddelik dört faktörlü bir araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin astronomi derslerine olan ilgilerini, bilimin doğası ile ilişkisini nasıl algıladıklarını ve uygulamalı öğrenmeye yönelik eğilimlerini belirlemek için tasarlanmıştır. Ölçeğin uyarlama çalışması, yapısal geçerliliğini göstermek üzere hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiş olup, yüksek düzeyde psikometrik özellikler sergilemiştir.

Anahtar Kelimeler

Astronomi tutumu, yükseköğretim, öğrenci tutumları, psikometrik özellikler, ölçek uyarlama, Fen Bilimleri, Likert.

Yazarlar

Cumhur Türk, Halil Kalkan

Amaç

Ölçeğin temel amacı, yükseköğretim kademesindeki öğrencilerin astronomi konularına ve bilimine karşı geliştirdikleri tutumları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu araç, eğitim araştırmacılarımıza, astronomi eğitiminin etkililiğini değerlendirme, müfredatın öğrencilerin ilgisine ne ölçüde hitap ettiğini anlama ve öğrencilerin bilime yönelik genel motivasyonlarını saptama imkanı sunmak üzere geliştirilmiştir. Ölçek, öğrencilerin astronomi konularına yönelik olumlu veya olumsuz yaklaşımlarını nicel verilere dönüştürmeyi hedefler.

Yapı

Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği, tutum yapısının dört temel boyutta inceleyen çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Bu faktörler, öğrencilerin astronomi bilgisinin önemi hakkındaki inançlarını, uygulamalı öğrenme tercihlerini ve genel ilgi düzeylerini kapsamaktadır. Ölçek, toplam 18 maddeden oluşmakta ve öğrencilerin tutumlarını kapsamlı bir şekilde değerlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak titizlikle incelenmiştir. AFA sonuçları, 18 maddenin dört farklı faktör altında toplandığını göstermiştir. Ardından gerçekleştirilen DFA, bu dört faktörlü yapıya teorik modele

yüksek düzeyde uyum sağladığını ve istatistiksel olarak kabul edilebilir olduğunu kanıtlamıştır. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğunu ve ölçmeyi amaçladığı tutum yapısını doğru bir şekilde temsil ettiğini ortaya koymuştur.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, yaygın olarak kullanılan Cronbach-Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Yapılan analizler sonucunda Cronbach-Alfa katsayısı 0.898 olarak tespit edilmiştir. Bu değer, psikometrik standartlara göre mükemmel yakın bir iç tutarlılık işaret etmektedir. Elde edilen güvenirlik katsayısı, ölçekteki maddelerin tutarlı bir şekilde astronomi tutumunu ölçtüğünü ve ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar vereceğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, uyarlama çalışması neticesinde 18 madde ve dört ana faktörden oluşan bir yapıya kavuşmuştur. Bu faktörler, öğrencilerin astronomiye yönelik tutumunun farklı bileşenlerini temsil etmektedir:

Astronomi-Fen Doğa İlişkisi: Bireylerin astronomiyi genel bilim ve doğa anlayışları bağlamında nasıl konumlandığını ölçer.

Astronomiye İlgili Duyma: Öğrencinin astronomi konularına karşı duyduğu kişisel merak ve derslere katılma isteğini yansıtır.

Uygulamalı Öğrenme: Astronomi konularının teorik bilginin ötesinde, uygulamalı etkinlikler ve deneyimler yoluyla daha iyi öğrenileceğine dair inancı temsil eder.

Astronominin Önemi: Öğrenilen astronomi bilgisinin kalıcılığına ve bu bilimin genel akademik veya kişisel gelişimdeki yerine dair verilen önemi ifade eder.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: 18 maddelik, dört faktörlü yapı.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Yükseköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: Üniversite öğrencisi yaş grubu

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçeği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), üniversite öğrencileri, Fen eğitimi, psikometri, Cronbach-Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: c.turk@alparslan.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yazma Adresi: Cumhuriyet, Muğla Alparslan Üniversitesi, Türkiye.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, Cumhuriyet ve Halil Kalkan tarafından 2017 yılında uyarlanmıştır. Ölçeğin bilimsel çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari veya akademik kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Cumhuriyet ile iletişime geçilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: yuksekogretim-ogrencilerine-yonelik-astronomi-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Türk, C., Kalkan, H. (2017). Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği uyarlama çalışması. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(3), 69-96. Doi: 10.18026/cbayarsos.340970

Yükseköğretim Öğrencilerine Yönelik Astronomi Tutum Ölçeği Maddeleri

Derecelendirme: 5'li Likert (1=kesinlikle katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kararsızım, 4=katılıyorum ve 5=kesinlikle katılıyorum)

Ölçek 18 madde dört faktörlü yapıdadır.

Astronomi-Fen Doğal Bilim (15m): Astronomi sayesinde doğaya hakkında bilgilenirim.

Astronomiye ilgi Duyma (2m): Astronomi dersi almaktan hoşlanmam.

Uygulamalı Öğrenme (8m): Astronomi konularını uygulamalı olarak daha iyi anlıyorum.

Astronominin Önemi (5m): Öğrendiğim astronomi konularını kısa bir süre sonra unuturum.